

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Előfizetési árak
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . . . 10 ft. — kr.
 Félévre . . . . . 5 » — »
 Negyedévre . . . . . 2 » 50 »
 Egy hónapra . . . . . 1 » — »
Egyes szám 4 kr.

Alap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
 Teglás K. Lajos könyvkereskedésében, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatt.)

Hirdetési díj:
 Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többszöri hirdetések alkalmán szerinti jutányos áron vétetnek fel. Előlegdíj minden külön bejelentésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.

Nyitléri közlemények minden petit sora 50 krajczár.

Hirdetések fölvetésnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)

Kéziratok nem adatk vissza.

berendezésekhez
 butorszövet,
 GÖNY,
 s vászon
 rkett,
 (parafaszőnyeg)
 nagy
 ztékban
 tott áron
 sef és Társa
 ENBEN, kistemplombazár.
 47.—

detés.
 rház berendezéséhez szük-
 zenikéből — a pályázat ki-
 egy minta darab lévén be-
 nak mindazon kereskedők
 felszerelés szállítására pá-
 hogy a szükséges tárgyak
 gy minta darabot az árak
 junius 10-ig Körner Adolf
 helyiségebe mutatssanak
 megjelölt helyre bérment-
 szereléséhez szükséges tár-
 ok milyensége és minőség-
 antott a hivatalos órák alatt
 illetve az kívánatra meg-

hogy azon bemutatott
 taul elfogadtának, becs-
 ak, azon darabok pedig,
 em fogadtának, folyó évi
 tató által minden kárterít-
 zállítandók lesznek.
 1892. május 30.

A városi tanács.
 1—1.

gy
 szemben.
 sára hozni, miszerint
 izletemet
 zemben helyeztem át.
 et a mai kor igényei-
 kat jótállás mellett a
 tárgyak legújabb di-
 sabb árban teljesítek.

GYÖRGY
 rezsz.

tin,
 tők

31—

Olajág.

Az olajág a béke jelvénye. A néphit ebben látja megtestesülve egy a valósi, mint a társadalmi békét.

Magyarország újabbkori alkotmányos életében mindaddig hiányzik az a teljes és mindenkit megnyugtató béke, mely abban áll, hogy az egy korona és egy király jogára alatt élő népek vallásuk szabad gyakorlatára legyenek jogosítva és a vallás ne képezzen akadályt semmiféle társadalmi vagy állami szervezkedésben.

Irányi Dániel immár 24 éve, hogy minden évben indítványt nyújtott a törvényhozás elé a célból, hogy az állam törvényileg biztosítsa az állampolgárok részére a teljes vallásszabadságot.

Huszonegy évnek kellett eltelnie, hogy az a szellem, mely Irányi indítványának életet adott, megtermékenyítse még azok elméjét is, a kik eddig — dacára, hogy liberálisoknak czimeztették magukat — a valódi liberalizmus követelményeit mereven elutasították maguktól és épen a jelen esetben meggátolták azt, hogy Magyarország népei részt vehessenek a szabadelvű intézmények áldásaiban.

Huszonegy évnek kellett eltelnie, míg ez a jótékony szellem tért foglalhatott és az idők jelét megérthették azok is, a kik úgy gerájkák magukat, hogy az idők irányát ők szabják meg.

És hogy ez a szellem megtermékenyítse az elméket, arra csak épen az kellett, hogy Magyarország szabadelvű kormányja bizonyos megrettenéssel tekintsen az új idők szabad szellemének terjedésére.

Csak épen az kellett, hogy ez a liberális kormány és párt veszélyesnek lássa magára nézve ennek a szabad szellemnek elhatalmasodását és mindennemű reakcionárius törekvésekre nézve megsemmisítő hatását.

Annak kelle bekövetkeznie, hogy a magyar törvényhozó testület lelkiismerete hatalmasan bontsa ki a szárnyait egy nagy és szabadszellemeű államférfiú korszakos nyilatkozatai és kijelentéseinek megdöbbentő és egyben felvilágosító hatása alatt.

A törvényhozó testület lelkiismeretének eme szokatlan felébredése idézte fel azt, hogy a szabadelvű kormány és pártja alkut kössön a maga lelkiismeretével is és szabad utat nyisson a maga külön területén is annak a szellemnek, amely megköveteli, hogy egy szabad államban mindennemű ember és közsabadságnak megadassanak a megfelelő biztosítékok.

Az a nyilatkozat, melyet grf Csáky Albin közoktatásügyi miniszter a képviselőház szerdai ülésén Irányi Dániel határozati javaslatának elfogadását illetőleg tett — egyenesen annak a bizonyítéka, hogy az új idők parancsszava elől kitérnie csak azoknak lehet, a kik nem a korszak tanítását, hanem a letűnt idők maradványait becsülik többre és ahhoz képest rendezik be az állami és társadalmi szervezeteket.

Mi örömmel fogadjuk a liberális politika jelszavait hangoztató kormány és pártjának eme rég várt megtérését az igazi szabadelvűséghez.

Hogy most is bár, de megtértek, azt a maguk érdekében is okosan cselekedték, mert ennek az áramlatnak sokáig ellenállaniok már amúgy sem lehetett volna és előre látható volt, hogy

ez a szellem mihamarább elseperle volna az utjából mindazokat, a kik csak kaczerkódnak és kaczerkódtak a szabadelvűségért, de annak tanításait nem akarták megérteni és hasznukra fordítani.

Most egy bálvány ismét ledöntetett és reményünk lehet, hogy a vallásbéke most már nem csak kísérteni fog Magyarországon, hanem gyökeret is ver és áldásait érezetlni fogja az itt élő népcsaládokkal.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése május 30-án. —

A képviselőház tegnap délelőtt Bokross Elek elnöke alatt folytatta a vitát a vallás-és közoktatásügyi tárca költségvetése fölött. Veress József az elkeresztelési kérdésről szólva, azokat, a kik a februári rendelet hatályaon kívül helyezését követelik, figyelmezteti, hogy ez hiábavaló volna, mert az 1868. LIII. törvényzikk 12. szakasza a rendelet visszavonásával még nem szűnik meg. A szónokot, a ki Irányi javaslatához csatlakozott s a zsidó vallás recepcziójának a kérdését nem vette föl beszéde keretébe és így nem is tette bírálat tárgyává, az egész ház különös figyelemmel hallgatta.

Hock János szót ezután személyes megtámadatás címén, egyebek közt azt vitatva, hogy Veress József a zsidó vallás recepcziója ellen nyilatkozott. Veress József kijelenté erre, hogy a zsidó vallás recepczióját nemcsak most, hanem már abban az időben is pártolta, a midőn az antiszemitizmus virágzott, azt köve ki csupán, hogy a zsidók hitelveikről és egyházi szervezeteikről részletes szabályzatban nyujtsanak tájékoztatást az államnak, a melytől a recepcziót várják. (Általános, élénk helyeslés.)

Thaly Kálmán Hock János egy megjegyzésére történt helyreigazító felszólalása után Gyürky Ábrahám gróf előadja, hogy ő az elharapozott felekezeti ellenségeskedések megszüntetése céljából annak idején helyenvalónak látta az 1868. LIII. t.-cz. 12. szakaszának a módosítását. Egyebekben Irányi Dániel határozati javaslatához csatlakozik. (Tetszés minden oldalról.)

Hévízy János figyelmébe ajánlja a kormányának a kongrua rendezését s csatlakozik Györfly Gyula halározati javaslatához.

Berzeviczy Albert államtitkár reflektál a vitában eddig részt vett összes szónokok lényegesebb megjegyzéseire. — Azt az állítást, hogy a szabadelvűség hanyatlásnak indult, fényesen megczafolja az a fogadtatás, amelyben Irányi határozati javaslata részesült. A vegyes házasságból származott gyermekekre nézve az 1868. LIII. t.-cz. megtartását és végrehajtását tartja helyesnek. Senkinek sincs joga ellentétbe helyezkedni a törvényvel s a kormányának kötelessége a törvény végrehajtását követelni minden áron, a nélkül, hogy ezért bármely oldalról elfogultsággal vádolhatnák. A torzsalkodást megsínyli a haza is, a melynek most már, a nemzetiségi torzsalkodások után, a felekezeti torzsalkodások hevében kell megőrnienie tettejét. Kéri végül a költségvetés elfogadását. (Helyeslés jobbról.)

Még Vajay István szólt fel, félreértett szavainak helyreigazítása végett. Erre az elnök az általános vitát berekesztette s Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter megtartotta záróbeszédét. A zsidó vallás recepcziójára nézve ismételtlen kijelenté gróf Csáky Albin, hogy a kérdést halogatni nem szándékozik, de a részletek dolgában megállapodásra kell jutni, mielőtt a javaslat a ház elé kerülne. Végül a költségvetés elfogadását kérte. A jobboldal a minisztert zajosan megéljenzte.

Hieronymi Károly előadói zárbeszéde után a ház Irányi Dániel és Györfly Gyula zárbeszédeit keddre halasztotta. Az ülés kezdetén a ház fölhatalmazta az elnököt, hogy a Királyi Pál halálával megüresedett csáktornyai választókerületben az új választás iránt intézkedjék.

Orosz hang Barossról. A moszkvai »Ruszkija Vjedomosztj« igen szépen emlékezik meg Barossról, a többi közt így írván: »Ritka nemzet tudja kiváló polgárait annyira megbecsülni, mint a magyar. Ennek egy újabb példáját láttuk a Baross miniszter emléke iránt nyilvánuló tiszteltben. A kiváló férfiakban nem bővelkedő magyar közigazgatás tagjai közül a most elhunyt kereskedelmi és közlekedési miniszter valóban hatalmas szervezési tehetsége

által tűnt ki. Ő nem volt fényes szónok, sem nagy politikus, de szivós munkássága által sikerült neki egészen exkluzív állást kivívni magának a minisztériumban és magára vonni a figyelmet messze Magyarországot határain túl is azzal, hogy új eszméket kellő időben léptetett életbe tárczájának ügykörében. Baross neve elválatlanul össze van forrva a vasuti díjazások reformjával, miután ő volt az első, a ki rászánta magát, hogy megvalósítsa gyakorlatilag bizonyos angol és német teoretikusok eszméit a személyszállítási díjazás egyszerűsítéséről és leszállításáról. Mikor Baross néhány évvel ezelőtt életbeéptette a magyar államvasutakon az ugynevezett zónatárfát, régi vasuti emberek e kísérletéről mint utópiáról és veszedelmes ujtásról beszéltek. A kísérlet azonban fényes eredményt mutatott fel s ma már mindenütt utánzására gondolnak.

KELETI KÁROLY.

A kérélhetetlen halál, mely a közelmúlt hetekben, legjelesebbjeink közt tartotta aratását, ismét a lejobbak egyikét döntö a sírba. A magyar tudományos vitagót újra súlyos csapás érte. Keleti Károly dr., min. tanácsos, az orosz, statisztikai hivatal igazgatója, meghalt. Benne egy nagy készűtségű, fáradhatlan munkásságu tudós, egy kiváló szervező képességgel bíró tisztviselő veszt az ország. A magyar hivatalos statisztikának ő volt a megeremtője, ő szervezte az alkotmány visszaállítására után a magyar orsz. statisztikai hivatalt, a melynek munkálatai alaposság tekintetében méltán sorakoznak az előbbrehaladt nyugoti államok hasonló kiadványai mellé. A statisztikai hivatal adminisztratív vezetése mellett széles körű munkásságot fejtett ki irodalmi téren. A közgazdasági állapotoknak alig van egy ága, amelyre vonatkozólag valamely nagyobb munkával, vagy kisebb értekezéssel ne gyarapította volna irodalmunkat. Az akadémia több ízben jutalmazta közgazdasági munkáit és legutóbb is a Magyarország élelmészéről írott munkájának ítélte oda a társadalmi tudományok nagy díját.

Keleti Károly halála Magyarországot határain túl is érezhető lesz a tudományos világban. A statisztikát Keleti nemcsak gyakorlatilag, hanem elméletileg, mint tudományt is tovább fejlesztette. A népszámlálási adatok gyűjtésénél a statisztikai kongresszusok által megállapított kérdések javarészt az ő indítványa szerint vetettek fel a kérdő ívekbe. E kérdőíveket hazánkban sajátos nemzetiségi viszonyainknak megfelelően állította ki és az általa vezetett hazai népszámlálások valóban mintaszűrenek mondhatók.

Meleg ragaszkodással telt ei hazánk iránt s egyike volt a legrajongóbb érzésű magyaroknak. Mindenütt a magyar nemzetiség, a magyar közmívelődés emelésére fektette a fősúlyt és legnagyobb öröme abban telt, ha statisztikai adatai a magyarság terjedéséről, a műveltség fejlődéséről adtak számot. A nemzetiségi és műveltségi statisztika rendkívül sokat köszönhet neki.

A felsült oláhok.

Bécs, május 30. A király azért nem fogadja az oláh küldöttséget, mert a deputáció nem igazolhatja azt, hogy megbízást kapott a magyarországi oláhoktól a memorándum átnyújtására. Különben, ha ily mandátummal bírtak volna is a küldöttség tagjai, a király akkor se fogadta volna őket, mert elmulasztottak a mandátumot és a memorándumot a magyar kormány elé terjeszteni. Hasonlóan elmulasztották a kihallgatást a magyar kormány utján kéri.

Bécs máj. 29. A magyarországi románok által tervezett gyűlést, melyen öt osztrák képviselő, köztük Lueger dr. antiszemita is megjelent, a gyűlésen résztvevők jelezékének hiánya miatt rendőrileg felszaltták. A lapok jelentését, hogy a román küldöttség ma Szögyény miniszterhez lett volna meghíva, hogy átvegye a választ a legfelsőbb kihallgatás iránt beadott folyamodására, illetékes helyről teljesen alaptalannak jelentik ki. A küldöttséget nem jelentették be Szögyény miniszternél és bejelentés esetén sem fogadta volna a miniszter.

Bécs, máj. 30. A Lueger és Schneider által tegnap bejelentett és formahiba miatt betiltott román gyűlést ma a nyilvánosság kizárásával megtartották.

BELFÖLD.

Az árvaügyi törvény pótlása. Az igazságügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértőleg, az árvaügyi-törvényhez oly pótlólagos szakaszt tervez, a mely az elmebeteg szülők gyermekeinek ellátásáról intézkedik.

Uj falu az ország határában. F. Vissó fiatal szolgabírája: V. Papp Simon, Czibó völgyében a m.-sziget-kirilbábi utvonali magyarországi végén, az ottani gör. kath. vallású, szegény, elzárkózott, körülbelül 4—500 lakosnak — a kik a havasokan szétzórva éldegélnek — templomot és iskolát épített és ehhez a lelkeszt és tanított kellő dotációval ellátni vette tervbe. A még névtelen községnek Pappfalva nevet fognak kérelmezni. A nemeslelkű adakozót azon hazafias eszme vezérli, hogy hazánk e véghatáran, egy a vallásosság, mint a haza édes nyelve az ottani idegen ajku nép között istápoltsék.

Minisztertanácsok. A »Budapester Tagblatt« értesülése szerint tegnapelőtt igen fontos miniszteri konferenciák tartattak, a melyben Szögyény-Marich László, a király személye körüli miniszter is részt vett. E konferenciában főként — az idézett hírlap szerint — a politikai helyzetet, továbbá a minisztériumban beálló változásokat beszéltek meg, utóbbiak (parlamenti körökben keringő hírek szerint) a kabinet teljes rekonstrukciójával volnának egyértelműek.

KÜLFÖLD.

Elfogott bolgár tiszt. A szerb-bolgár határon a szerb rendőrség elfogott egy bolgár tisztet, a ki egy németországi utazásból hazatérve, a vonatról lefegyverezte Pirot környékét. Két napig fogva tartották, de azután a belügyminiszter utasítására szabadon bocsátották. A tiszt azt mondja, hogy a szerb hatóságok nagyon udvariasan bántak vele s miután meggyőződtek róla, hogy a fenyegek nem katonai célokra készültek, felhatalmazást kértek a belügyminisztériumtól szabadon bocsátására.

Lengyelország visszaállítása. A »Moszkovszkij Vjedomosztj« arról értesült, hogy a nemrég alakított Volksbund című galicizai társaság Lengyelország helyreállítását czélozza. A társaságnak ügynökei vannak Bulgáriában, Észak-Amerikában és Braziliában s a chicagói kiállítás alkalmából tartandó béke-kongresszus alkalmából ezt a kérdést is fölkarják vetni. Az orosz határon levő ügynökök proklamációkat terjesztenek, melyek forradalomra hívják föl a lengyeleket. A »Moszk. Vjedomosztj« szerint a szocializmus nagyon terjed a lengyel ifjúság közt és a lodzi zavargást is a Volksbund rendezte.

Kolera. Bombayból sürgönyzik, hogy a Reuter-ügynökség szingari jelentése szerint a Kasmir-völgyben a kolera jelentékenyen terjed. 1731 eset közül a legutóbbi napokban 919 halálos kimenetelű volt. — A Times-nek Teheranból jelentik, hogy Mesedben a halálosokat a megbetegedési esetek 60%-ára teszik.

Helybeli tapasztalatok a peronospora védekezés körül.

Azt hiszem, nem megvetendő szolgálatot teszek gazdatársaimnak azzal, ha a szőlő betegségeit illető és a helybeli körülmények között szerzett tapasztalataimat közzé teszem, mert sokkal jobb a más kárán tanulni, mint a magunkén.

Végre is, az ezelőtt kevésre becsült sík földi és homoki szőlők immár nagy számításba jönnek, rájuk szorultunk és Debreczen vidékén nagy kiterjedésű a szőlő-terület ; valószínű, érezhető anyagi érdekről van szó, még országos értelemben is, mikor a sík földi szőlők megtartásáról beszélünk.

És annyal inkább kell beszélnünk, míg pedig nem keveset, mert reá fér ez a mi közönségünk egy részére. Különösen sok bajunk van a munkásokkal ; idő kell ahoz, míg azok megértik, hogy a haladó polgárosodással még a növények termelése és gondozásának módja is változik, nem akarják hinni, hogy olyan betegségek léphetnek föl a növényeken, amelyek eddig nem voltak. Nem megy a fejükbe, hogy az a nadrágos ember, a melyik nem ott nőtt föl a szőlőben, a hol ők, még többet is érthet ahoz, mint ők.

Innen van, hogy a peronospora vésszel szemben nem történik meg mindazon óvintézkedés, a minek meg kellene történie, mert a munkások, az úgynevezett v i n c e l l é r e k lebeszél, a nem elég értelmes birtokosokat a védekezésről, igen sokan pedig csak « t e s s é k - l á s s é k » — elnagyolva hajtják végre a munkát, meglevén győződve, hogy az csak szentelt víz; vagy lesz « s a p á s » vagy nem lesz, nem tehet arról az ember fia.

Ez pedig minden bírálaton alul álló beszéd már a mai körülmények szerint. Mert igaz, hogy előfordult mióta Európában van a peronospora, hogy valamely vidéken pusztított kisebb mértékben, azután 2-3 évre elmaradt, de nálunk ez nem következik be, — mert ime május 26-án mára kifejlődött peronosporát saját szememmel láttam a szőlő leveleken, — tehát föllépett oly korán, a milyen korán csak ritkán szokott.

Ez a penész-gomba pedig nem olyan természetű, hogy megülne kis helyen; bizony lehet mondani, hogy ha első évben lépne föl, még akkor is elég volna egy kis fölt arra, — hogy az egész határon elterjedjen azon évben.

Itt van tehát az utolsó idő: nem ulla s s z a e l a k i n e k c s a k t a l p a l a t n y i s z ő l ő j e v a n , a z ó v i n t é z k e d é s t , m é g p e d i g g y o r s a n , l e g f e l j e b b p ű n k ö s t r e m i n d e n b e l e g y e n p e r m e t e z v e , a z u t á n m á r k a p o d h a t u n k , a z c s a k f é l m u n k a l e s z , m i n t a m u l t é v i .

A mi a permetezést, és a permetező folyadékot illeti, ezekre nézve óhajtom tapasztalataimat közölni, miután a mult évben rézgálicczal, az idén pedig azurinnal permeteztem, tehát mindenről szólhatok.

Az behozonyított dolog, hogy a kétféle folyadék egyenlően használ a peronospora ellen; némelyek az azurint valamivel még jobbnak tartják, de a rézgálicczot is teljes hatásának ismerik.

Az azurinnak jó oldala az, hogy egyszerűen bele kell szórni a vízbe, minden előkészület nélkül azonnal használható. tehát a ki nem ér rá, hogy maga ellenőrizze a folyadék készítését, vagy maga készítse el, annak jobb, mert a munkás nem tehet vele kárt.

Második jó oldala, hogy a szőlő levelén nem látszik meg, tehát a birtokosnak nem kell az egész nyáron a kékesfehér leveleket szemlélni a szőlőjében, a mi kellemetlen lehet, de csak némelyeknek.

Rossz oldala az azurinnak és ez a nagyfontos a fentebbieknél fogva minálunk, hogy a munkást nem lehet ellenőrizni, mert elvégezvén a munkát, nem lehet meglátni, hogy vajjon jól dolgozott-e?

További rossz oldala az azurinnak, vagy is inkább az eddig híresztelt jó oldalát némileg lerontja az, hogy a munkás saját magát sem ellenőrizheti kellőleg, mert nem láthatja,

hogy a permetező folyadék mennyire lepi a leveleket és ha lelkiismeretes akar lenni, akkor olyan sok folyadékot permetez, hogy a rézgálicczos folyadékból jóval kevesebbet beérné, tehát ez által az azurinnal kevesebb kevesebb, mint a rézgáliccz, a min azonban bizonyosan segítve lesz, s az azurinnal sem fognak több folyadékot használni.

Ha pedig a munkás nem igen gondos, akkor nagyon sok levelet elhagy, a mi pedig sok kárral jár.

A rézgálicczos folyadék jó oldala, hogy a munkás gond nélkül pontosan látja munkájának minőségét, kevesebb folyadékkal permetezhet, és a birtokos a legszebben ellenőrizheti, mert minden levelet meglát, a mely elmaradt, még egy hét múlva is.

Csak az a rossz oldala van a rézgálicczos folyadéknak, hogy azt nagyobb gondnal kell készíteni.

Különösen figyelmeztetem a birtokosokat, hogy a fölolvadt rézgálicczot elég sűrű váznon megszűrjék, mert ha a gáliccz bármilyen finom por alakjában a gyenge levélre jut, azt kitégeti.

Erre már sajnos tanuság van, mert egy szőlő birtokos a megszűretlen és bizonyosan kellőleg föl nem olvasztott rézgálicczal szőlőjét lepereszte az idén.

Mindezeknél fogva, tekintettel még arra is, hogy az azurint oly nehezen kapható, sőt e miatt az ára is magas, ajánlom, hogy legalább az első és már nem halasztható permetezésnél maradjunk a rézgáliccz mellett.

Különösen nem helyeselhető, — hogy a helybeli kereskedésekben az azurint folyadék alakban kezdik árulni, nincs erre semmi szükség, mert ez néhány perc alatt tökéletesen elolvad a vízben, nem kell ehhez semmi tudás; ha ez csak azért történne, hogy a közönség kényelmesebben bánhasson vele, akkor szükségletlen gondoskodás, mert szállítani is nehezebb.

Én nem akarom senki jóhiszeműségét kétségbe vonni, de mégis jobban szeretem, ha magam teszem az azurint a vízbe, — akkor szememmel látom, hogy 100 liter vízbe 20 deka jutott, és ennek meg kell lenni; ha a helybeli kereskedők talán folyadék alakjában hoztatják és nem ők oldják föl, — akkor annál rosszabb a dolog.

Végre még arra figyelmeztetem a birtokosokat, hogy a permetezés végrehajtására nagyobb gondot fordítsanak és munkásaikkal értesék meg, hogy ennek célja: a szőlő tőke minden levelét — kivétel nélkül — behinteni a folyadékkal, még pedig a levelek leginkább a felső felületét.

Láttam olyan permetezést, melynél a munkás igazán mint a szentelt vízzel szoktak, úgy bánt a folyadékkal; minden tő szőlő mellé oda dobta a permetező csövet és így végig szaladt a sorokon, azt hívén, hogy az-

zal eleget tett, ha minden tővön egy kicsit a felső leveleket behintette.

Tudni kell, hogy ha a tőn 100 levél van és azok közül egy nem kapott rezet, az az egy tele lesz penésszel, a többi meg nem óvja, ha tehát a munkás a tőkén a levelek felét elhagyja, akkor igazán szentelt víz lesz a munkája, mert fele lehull a levelek, pedig mindre szükség van, különösen szükség van pedig a fűrt fölötti 3-4 levélre.

Két sort egyszerre permetezni lehetetlen. Sőt minden sor szőlőt két oldalról kell permetezni, tehát végig megyünk először egyik, azután másik oldalán: minden ormón kétszer megyünk végig és ugyancsak mozogni kell a csőnek, hogy egy levél se maradjon el.

Domokos Kálmán.

Ujdonságok.

* Az öngyilkos főhadnagy. Fehér Imre főhadnagy öngyilkossági kísérlete városszerte őszinte részvétet keltett. Mi, midőn ezen öngyilkossági kísérletről hírt adunk, tartózkodtunk attól, hogy bele menjük az ok kutatásába. Nem felejtettük el a miért-et. Ellenkezésképp jártak el laptársaink. Ezek az egész szomorú eset ódiumát egy színésznőre akarják áthárítani. Nos, hát mi egyáltalában nem rajongtunk a Leszkay András ur színtársulatáért, legkevésbé rajongtunk pedig annak női tagjaiért, de hát az igazságnak tartozunk azon kijelentéssel, hogy a debreczeni színtársulat női tagjai sem jobbak, sem rosszabbak nem voltak, mint a minők átlag a színésznők szoktak lenni. Hogy Fehér Imre főhadnagy urnak volt-e »viszonya« valamelyik színésznővel s minő természetű volt-e »viszonya«, azt mi nem kutattuk soha, nem kutajuk a jelen szomorú eset alkalmából sem, — de kíméletlenségnek tartjuk azt, hogy egy védtelen nőt (legyen az bár morális szempontból kifogásolható is) állítanak oda bűnbakul, holott más rugói is lehettek az öngyilkossági kísérlet elkövetésének. A sajtó tartozik a közönséget informálni, de az már nem kötelessége, hogy ily szomorú eset alkalmából az oknak csak egy oldalát világítja meg s olyan egyént tesz egyedül felelőssé, kit a hiba legfeljebb csak részben terhel. — A szerencsétlen ifjú főhadnagy külvilágban, mint örömmel értesülünk, jobban van. A golyót még nem vették ugyan ki, de erős a remény, hogy életben maradhat.

* József főherceg, ki mindig örömmel várt vendége Debreczennek, holnap d. u. 3 órakor érkezik városunkba, de holnapután reggel már tovább utazik.

Ez Vác város, kedves gyermekem; innen fényes tiszta időben már megláthatod Budavart pusztia szemmel is! Ma itt meghalunk, s holnap hajnalban megindulva beérünk Pestre, s átvesszük Budára. Etelka sirt örömeiben; s midőn a kellemes est véget keltette benne a kísértéshatásra, felszólítja a tisztelendő atyát. Sára is kísértésként. Kimenlek a város szélére, a Dunaparttra, honnan sovár szemekkel kereste fel Etelka a kékelő budai hegyeket. Te kitetted végig jártát a csöndes tiszta Dunán, s imát rebegni térdeltél le, Istenhez sohajtva, hogy segélje őket mielőbb cseljök helyére.

XLV.

Sokat irtak már a fényről, melyben ő Budavára tündöklött Matyas idejében. A ki akkori időben a várba lépett, bámulhatott eleget; zajos és vig volt benne az élet. Sok ember járt-kelt ott, gyakran alig tért egyik a másiktól. Az napon, melyen az ősz lelkész kezénél fogva vezeték fel a várba a remegő Etelkát, szokottnál zajtalanabb volt ez. Keves lovag mutatkozott itt-ott, de ezek közül is találkozott, kinek szeme főnnakát a bajos falusi, gyászöltözékű kedves lányka arca szépségein. Etelka gyakran elpirulva sűrűt le szeméit; félénken vonult a pap mellé, kérdeve, hogy nem volna-e itt oly utca, hol kevesebb ember közt haladhatnának a királyi palota felé?

— Kedves gyermekem, te félsz?!... Gondold meg, hogy neked bátorságra kell szert tenned. Te a király eleibe fogsz menni, könnyörögni. Tudod-e, mily bátorság kell ahhoz? Ha most más emberek látásán is zavarba jössz, mily nagyon fogsz remegni királyunk előtt, ki annyi ezereknek feje, hatalmas ura! Megsemmisülve érzed majd előtte magadat. Reszketés, elakad majd szavad; elszedülsz féltedben, s lerokadsz eszméletlenül; egy hangos tudsz ejteni a király előtt, midőn atyáért

kellene esedezned. Ah, gondold meg, leányom, gyöngeségedért, bátortalanságodért ki fogsz nevetetni a szolgáktól, kik kivezetnek a királyi elől, s többé nem is nyersz engedélyt bejuthatni. Bátorodjál! Hívd Istenünket segélyül. Bizzál fölleges királyunkban, ki már sok szenvedő könnyeit törölve kegyelmes kezeivel.

Etelka könnyezve hallgatta őt. Iparkodék félénkségén erőt venni, s bátrabban az emberekre tekinteni. Kábult feje a csillogó fénytől, melyek mindenütt szeméit kápráztatták. Különféle tárgyak tüntek elibe, melyekről soha fogalma sem volt. Nőket látott, kiknek öltözetükön pazar fényűzés mutatkozott; — kik midőn kevely pávaként, diszes egyenruhás cselédeiktől kísértetve mellette lépegettek; elszorult kebele Etelkának, s látta, mily alsó fokozatán áll ő — szinte a hajdan híres, jeles Hegyessváry család utó sarja — a műveltségnek s emberismeretnek. Sajgó fájdalom követé kebléb a félénkséget; a fájdalmat nemes öntudat, s reménye egy szebb, jobb jövőnek.

A királyi palota körületét számtalan katonák s uri lovakok élénkítették jelenlétükkel. A pap aggódva tekintgetett, kihez közeledjék, holott életében először jár Budavárában, s a királyi palota közelében. Kit szólítsunk föl, hogy be óhajjunk menni? kérdé Etelka.

— Oh, kedves gyermekem! elebb vizsgálódom meg, melyik arcból olvashatok ki egy részvevő vonást, emberbaráti érzeletet? Mert nem szeretném, ha valamely kevely egyéniség durván elutasítana bennünket, s elrémülhetne gyöngye szíved.

A mint végig tekintett a sokféle arcon, küzdelem s félelem lepte el az öreg kebelét is. De eszébe jutván, hogy neki erősebbnek kell lenni Etelkéjénél, már-már meg akart egy katonát szólítani, midőn Eelkától megszólított: »Nőktől tudakozódjunk, tisztelendő atyám! Ezekkel bátrabban szólhatunk!«

* A párbaj áldozata. Háromszori golyóváltás, 25 lépés távolság, 5-5 lépéssel előre ezek voltak azon legszigorubb feltételek, a melyek mellett a v é r i g s é r t é t X. Y.-urral megakart vivni. A segédek azonban redukálták a golyóváltások számát 3-ról egyre, de viszont a 25 lépés távolságot meg 30 jölkiméret lépésre (minden advance nélkül) emelték fel. De mind hiába volt minden óvatosság. Hiába választották a legkomiszabb pisztolyokat, mert a párbaj, mint a kávéházi beavatott körök beszéltek, nem történetelt meg minden vér nélkül. Sőt a golyótól talált áldozat átlótt testtel rogyott le a selymes fűbe, melyet piros vérvél áztatott nedvesre szegény — Miska tehát, melyet, a párbajozás színhelyén oly precízre talált el a v é r i g s é r t é t X. golyója. E fura párbajnak azonban, mint szintén a beavatott kávéházi körök beszéltek, még folytatása is leend, a mennyiben a jámbor Miska tehát bosszus gazdaja megakarja fizettetni X. és Y. urakkal lovagias ténykedésük véres áldozatainak nagy bankóiban kifejezhető arát.

* Az iparos-kör majálisáról, mely vasárnap tartott meg a Margit-fürdőben, tegnap csak röviden emlékezhetünk meg s természetű miatt még csak a névsort sem közölhetjük. E hiányt ma pótoljuk s a következőkben közöljük a jelen volt hölgykorszorú névsort: A s s z o n y o k : Szekeres Andrásné, Bika Józsefné, Madar Mihályné, M. Szak Lujza, Veréb Lajosné, Jobbágy Imréné, Serli Edéné, Hager Janosné, Pragh Hugóné, Kozma Péterné, Tamás Ferenczné, Ozga Antalné, Möricz Andrásné, Bartha Jánosné, Fazekas Józsefné, Szendrei Józsefné, Harsányi Istvánné, Vecsey Zoltánné, Zador Lajosné, Rösler Richárdné, Bartha Istvánné, Irányi Béláné, Hrabeczy Antalné, Biczó Gyuláné, Horváth Janosné, Erdélyi Józsefné, Riesz Károlyné, Niházy Gusztávné, Ács Imréné, Béres Mihályné özv. Ivánovicsné, Martinyi Lajosné, Tolnay Sámuelné, Szöllőssy Daniélné, Dézsi Lajosné, Kelemen Ferenczné, Bihari Józsefné, Matusics Józsefné, Szediák Józsefné, Halász Józsefné, Gonda Istvánné, Kiss Sándorné, Veréb Imréné, Károlyi Sándorné, Kiss Mórné, özv. Katona Istvánné, Klész Péterné, Hegyesi Lajosné, Szép Gyuláné, Gönczi Edéné, Róza Albertné, Weidner Gusztávné, Möricz Bertalané, Osváth Lajosné, Török Józsefné, Dankó Mihályné, Kecskés Jánosné, Köblös Mihályné. L e a n y o k : Szekeres Erzsébet és Róza, Madar nővérek, Jobbágy Erzsébet, Kozma Mariska, Tamás Róza és Juliska, Ozga Karolina, Möricz Róza, Bartha Juliska, Tyukody Gizella és Mariska, Bartha Anna, Gerwald Emma, Velezner Ilona, Drexler Aurélie, Erdélyi nővérek, Kató Margit, Béres Eszti, Martinyi nővérek, Janiska Irma, Kelemen Mariska, Matusics Emma, Benke Ilona, Halász Judith, Gonda nővérek, Török Zsuzsika, Katona Róza, Nyilas Juliska, Klész Mariska, Dankó Böske, Gönczi Ilona és Mariska, Széj Juliska, Megyesi Mariska, Dézsi Erzsike, Egri Miczi és Karolina, Hegedüs Paula, Osváth Róza, Kecskés Mariska, Andrez Mariska stb. Látható e névsorból is, hogy ott, hol annyi szép asszony és lány volt együtt, pompás mulatságnak kellett lenni! Volt is! A tánczoló a legvidámabb kedélyhangulatban mulattak s családokat számtalanszor megujrázták. Bizony, ennek a mulatságnak is csak a piros hajnal hasadása, a nap ébredése vetett véget s a mulatók csak a miatt panszkodtak, miért olyan rövid a májusi éjszaka?

— Nem illik, kedvesem, egy urihölgyet utjában megállítani; nem nyernénk feleletet sem!

— Nem illik? kérdé bámulva Etelka. Ki ne felelné a szenvedő kérésére, tisztelendő atyám!

— Ah, gyermekem! Légy csak türelmem mindjárt...

— Oh nézz ön, itt jó egy urihölgy, gyászöltözékben mint én! Halvány, szomorú arca, mint nekem! Engedje, tisztelendő atyám, hogy labailoz boruljak, könnyörögve pártfogásáért; talán férje vagy fia van a király udvarában, s azokkal tudatván sorsomat, a király eleibe juthatást kieszközölnék.

— Oh nem, nem, kedvesem; itt az utcán, ennyi nép látára nem borulhatsz ezen uridó elibe. Csak túrj, kedvesem!

E percben haladt el előttük azon gyászöltözékű urihölgy, kihez Etelka akart fordulni. A hölgy magas deli alak volt, de már tul azon éven, melyekben szenvedélyes kebellet bírnak. Nagy sötét szeméit mégis ráveté az igen érdekes külsejű, könnyes szemű leánykára, s úgy látszik, hogy elszomorodott látásán. Oh de nem állt meg, gondola Etelka, hogy megkérdesse sorsomat. Ha én neki volnék, megkérdézném ily szenvedő leánytól: miért viseled a gyászot szívedben és külsődön? Sohajtva utána bámúlt ő a haladó urnónek, s csak akkor fordult vissza, midőn a pap megragadta karját. Etelka, mindenki rád néz; ne bámulj kedvesem oly sokáig a nő után! Félek, hogy kinevetettel a városi néptől.

(Folyt. köv.)

Női-ruhaszövetek, gyapju voileok,
mosó voileok batist, zephir, atlas-satin,
vásznak, kész fehérműek,
szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők
SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNÉL.

(171) Leszállított árúk az egész idény alatt. (172)

Lakás berendezésekhez
szőnyeg, butorszövet,
FÜGGÖNY,
viaszcs vászon
Parkett,
lynoleum (parafaszőnyeg),
nagy választékban
tötelesen
leszállított áron
Kunz József és Társa
CZÉGNÉL DEBRECZENBEN, kistemplombazár.
(127.) 48.—

Szőlő gazdák
figyelmébe!
Peronospora ellen való
permetezéshez
AZURINT
feloldva üvegszámra
ugy **RÉZGÁLICZOT,**
jegeczes **SZÓDAT**
igen jutányos árban ajánl
Rickl József Zelmos
(3.) 24.—

Férfi chiffon ingek
a hírneves Schroll-féle chiffonból
1 frt 90 kr, 2 frt 20 kr, 2 frt 60 kr,
GALLÉROK,
kézelők,
NYAKKENDŐK,
harisnyák, keztyük.
Napernyők,
esernyők.
Kész mosó gyermek ruhácskák,
Brassói posztók,
TRICOT
Peruvien és Doskin.
SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNÉL.
(8.) 59.—

KARDOS LÁSZLÓ
Czegléd-utca
Kaphatók a legjobb SCHROLL-gyártmányú
Chiffon férfi-ingek
darabja frt 1.50, 2.00, 2.30, 2.60,
hajtásos és himzett
elejjel szintén nagyválasztékban.
A szabás és munka a legkényesebb igényeknek is megfelel.
A legjobb
férfi-harisnyák
duzetje 4 frt 80 krtól 12 frtig.
Női- és gyermek-harisnyák
szintén csak a legkitűnőbb minőségben és színben tartatnak.
(178.) 8.—

(1.) **Fül-olaj**
Dr. Deutsch M. által javítva, melynek biztos gyógyhatásáról számos autoritás évek óta legelismertebben nyilatkozik; mert a fül-olaj minden nem veleszületett süketiséget gyógyít, nehéz hallást, füllobogást, ugymint minden fülbetegséget azonnal eltávolít. — Használati utasítással együtt 1 frt 30 kr-ért, vidékre 1 frt 30 kr-ért bérmentve kapható **Török József** gyógyszerésznél Budapest, Király-utca 12 sz. (37) 10—10

Hazánk legkedveltebb savanyúvize
+ a +
MOHAI ÁGNES FORRÁS
mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.
Ó cs. és kir. fensége
József főherczeg asztalán rendes italul szolgál.
Kitünő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.
Gazdag szén-savtartalmu. A borsók színét nem változtatja. Természetes ízét kellemessé teszi.
a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer” előnyös szolgálatot tesz.
Ujabbán a homokos talajban termett savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az ÁGNES-forrás savanyúvize.
Vegyelmezve **Dr. LENGYEL BÉLA** egyetemi tanár úr által.
Ajánlva a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a légzési-, emésztési- és húgyvese-szervek hurutos bántalmainál; hatásosan gyógyítja a Rhachitis-, görvély-, vese- és köszvény-bajokat, épügy használható a tagok csúszos bajainál, gyermekeknek meggyógyítja a túlságos gyomorsavany-képződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szén-sav-tartalmánál fogva ezen üdítő savanyúvize a legkellemesebb ízű ital, s borral használva igen nagy keletnek örvend. — Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebbi Fiumében is, ép úgy mint hazánkban, általában a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult.
Friss töltésben az ország minden gyógyszertárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.
ORSZÁGOS FŐRAKTÁR
ÉDESKUTY L., ós. és kir. és szerb kir. udvari ásvány viz-szállítóval
BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

Valódi francia és angol szerszámok
minden iparághoz és minden darab mellett jótálías,
Épület-vasalások és kátránytető-lemezek.
rúdvasak, lemezek, VASTARTÁLYOK,
legfinomabb öntött aczelok és fémek.
Gazdasági-, kerti-, házi- és konyha-felszerelések,
Kerti-lóczák és vas-butorok, árnyékszék-closettek és vízvezeteki kagylók.
AGYAG- és VAS-KÁLYHÁK, KONYHÁK,
Tizedes és egyensúly mérlegek
legjobb minőségben,
Peronospora szőlőpenészgomba **fecskendőgépek**
legjobb rendszer (részelőfúvókára is).
Tűz- és betörés elleni **pénzszekrények,**
kirakat- és ajtó aczel-redőnyök.
Legelősszerű beszerzési forrás.
(Képes árlap minden szakmára nézve ingyen és bérmentve.)
TÓTH GYULA
ELŐBB
TÓTH LAJOS és TÁRSA
(6.) **vasnagykereskedés** 41.—
DEBRECZEN, VÁROSHÁZÁBAN.

hét
Egész
Félév
Negyed
Egy hó
Aap sz
emlék
1700
Eld
Telegr
és a k
Érde
tor h
képv
gula
vonak
É
Irány
talat
korm
elneve
méktől
felett
ellent
hanem
E
szabad
lat ell
lömbse
elvéne
minden
aggály
-az Irán
len ál
szírvél
niuszár
Ez
nagy j
ben, a
jelzi. A
közélet
hogya
nak, a
véget
után e
sójajt
napi na
korszak
tében!
Mi
ságnak
mekkel
a nemze
nyok és
ségek
kább ell
utjáról
A. J.
Egy r
Nagy
azok Har
gés, diadal
sok fekeve
hősök, a m
denfél, hol
tenek a fia
edzett katon
ismertek
— E
És meg
nem tartott
átuszták s a
logó fegyver
Mint le
titanjai küz
ság gyakorl
Lafayette, L
dan, Kleber
dás kornak
a császári
vén katonai
A forr
lyet büszke
de tehetetl
pirossá, a
nye is volt
büszke loboz
egyeduralom
végzeteljes
Széttépett fo
aludtvertől